

Innst. S. nr. 187

(2005-2006)

Innstilling til Stortinget fra justiskomiteen

St.prp. nr. 47 (2005-2006)

Innstilling fra justiskomiteen om samtykke til godtakelse av vedtak om videreutvikling av Schengenregelverket (forordning (EF) nr. 1160/2005 om direkte søkeadgang i Schengen informasjonssystem for nasjonale myndigheter med ansvar for registrering av kjøretøy)

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Innledning

Europaparlamentet og EUs Råd vedtok 6. juli 2005 forordning (EF) nr. 1160/2005 om endring av Konvensjonen om gjennomføring av Schengen-avtalen av 14. juni 1985 om gradvis avskaffelse av kontrollen på de felles grenser, med hensyn til tilgang til Schengen informasjonssystem for tjenester i medlemsstatene som har ansvaret for utstedelse av registreringsbevis for motorkjøretøyer.

Schengen informasjonssystem (SIS) er et databasert register til bruk i alle land som deltar i Schengen-samarbeidet. Systemet ble operativt i 1995 og anses å være et vesentlig element i Schengen-samarbeidet. På nærmere bestemte vilkår kan medlemslandene utveksle visse typer informasjon via registeret. Det dreier seg om opplysninger om personer som er ettersøkt med tanke på pågrepelse og utlevering som følge av kriminelle handlinger, personer som er etterlyst for det formål å meddele dem offisielle dokumenter, personer fra land utenfor Schengen-samarbeidet som er nektet innreise i et Schengen-land, mindreårige og andre personer som står under andres omsorg, dersom de er savnet fra sitt daglige oppholdssted samt gjenstander og dokumenter som skal sikres i forbindelse med etterforskning av kriminelle forhold. Meldinger om stjalne motorkjøretøyer med et sylindervolum på over 50 kubikkcentimeter kan dessuten registreres i SIS.

Gjennomføring av endringene i SIS vil kreve endringer i lov om Schengen informasjonssystem. I samsvar med Grunnloven § 26 annet ledd og avtalen om tilknytning til Schengen-regelverket er det derfor tatt forbehold om Stortingets samtykke.

Bakgrunn

Endringene i Schengen-konvensjonen må ses på bakgrunn av direktiv om registreringsdokumenter for kjøretøyer. Direktivet forutsetter et tett samarbeid om informasjonsutveksling mellom medlemsstatene for å lette kontrollen og bekjempe bedrageri og ulovlig handel med stjalne kjøretøyer. Formålet med dette samarbeidet er særlig å kunne kontrollere at et motorkjøretøy lovlig kan registreres på nytt, særlig når kjøretøyet tidligere har vært registrert i et annet land. Direktivet er innlemmet i EØS-avtalen.

Endringene i Schengen-konvensjonen inngår videre i en felles strategi for å bekjempe grensekryssende kriminalitet. Innmelding og kontroll av opplysninger i SIS er hensiktsmessig for å forhindre at motorkjøretøyer som registreres, ikke er stjålet eller kommet på avveie. For dette formål bør myndigheter med ansvar for registrering av motorkjøretøyer gis mulighet til å kunne søke i relevante opplysninger i SIS.

Nærmere om innholdet i forordningen og beslutningen

Artikkel 1 i forordningen setter inn en ny artikkel i Schengen-konvensjonen om at de tjenester i medlemslandene som har ansvaret for utstedelse av registreringsbevis for motorkjøretøyer har rett til tilgang til nærmere bestemte opplysninger som er tatt inn i SIS, utelukkende med henblikk på å kontrollere om kjøretøyer som ønskes registrert er stjålet eller på annen måte forsvunnet. De opplysningene det gis tilgang til er stjalne eller på annen måte forsvunne motorkjøretøyer med et sylindervolum på over 50 kubikkcentimeter, tilhengere og campingvogner med en egenvekt på over

750 kilo og stjålne, på annen måte forsvunne eller ugyldige registreringsbevis for motorkjøretøyer og nummerskilt for motorkjøretøyer.

Det er bare statlige tjenester som har rett til direkte søkeadgang i SIS. I den utstrekning private tjenester utfører oppgaver som nevnt ovenfor, må anmodning om opplysninger fra SIS rettes til nasjonal politi- eller tollmyndighet som har tilgang til SIS. Dersom registreringsmyndigheter etter søk i SIS avdekker mulige straffbare forhold, er det overlatt til nasjonalt regelverk å fastsette hvordan slike opplysninger skal behandles videre.

Forholdet til norsk rett

I Ot.prp. nr. 48 (2005-2006) foreslås endringer i lovens § 12 første ledd for å gjennomføre innholdet i forordningen. Endringen innebærer at bilregistreringsmyndigheter får tilgang til å søke i Schengen informasjonssystem på opplysninger som gjelder bortkomne motorkjøretøy samt bortkomne eller ugyldige registreringsbevis og nummerskilt for motorkjøretøyer.

Administrative og økonomiske konsekvenser

Forslaget innebærer at Statens vegvesens trafikkstasjoner, som er ansvarlig for registrering av motorkjøretøyer i Norge, vil måtte få tilgang til direkte søk i SIS i samsvar med Schengen-konvensjonen. Det vil påløpe kostnader i forbindelse med opprettelse av søketilgangen. Det forutsettes at kostnadene tas innenfor de respektive budsjettammer.

De øvrige forslagene antas ikke å ville medføre nevneverdige økonomiske eller administrative konsekvenser.

Departementets konklusjon og tilråding

Forordningen innebærer at registreringsmyndigheter får direkte søkeadgang i Schengen informasjonssystem som ledd i et samarbeid for å bekjempe internasjonal kjøretøykriminalitet. Gjennomføring av disse endringene vil bidra til å oppfylle forutsetningene i direktiv 1999/37/EF om registreringsdokumenter, som ble gjennomført i norsk rett 1. juni 2004. I henhold til direktivets artikkel 9 skal medlemslandene bistå hverandre for å sikre at kjøretøy oppfyller formelle krav til omregistrering i det land der kjøretøyet er registrert, før omregistrering i et annet medlemsland finner sted. Hitil har ikke dette kravet kunnet gjennomføres ved søk i et felles elektronisk register. Det er viktig å avdekke at et kjøretøy er stjålet før omregistrering i et annet land finner sted. Etter en omregistrering er det erfaringsmessig vanskeligere å finne tilbake til tidligere utenlandsk eierskap. Dagens kontroll anses ikke fullt ut tilfredsstillende. Utvidet tilgang til å søke etter opplysninger i SIS vil gi raskere utveksling av informasjon, noe som er viktig i kampen mot grenseoverskridende kriminalitet i form av biltyveri og annen kjøretøyrelatert kriminalitet.

Justisdepartementet tilrår at Norge godtar innholdet i forordning (EF) nr. 1160/2005 om direkte søkeadgang i Schengen informasjonssystem for nasjonale myndig-

heter med ansvar for registrering av kjøretøy, som er en videreutvikling av Schengen-regelverket. Utenriksdepartementet slutter seg til dette.

UTENRIKSKOMITEENS MERKNADER

Komiteens utkast til innstilling ble 23. mai 2006 oversendt utenrikskomiteen til uttalelse. Utenrikskomiteen opplyste i brev av 24. mai 2006 at komiteen ikke hadde merknader til utkastet.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, lederen Anne Marit Bjørnflaten, Thomas Breen, Ingrid Heggø og Hilde Magnusson Lydvo, fra Fremskrittspartiet, Jan Arild Ellingsen, Solveig Horne og Thore A. Nistad, fra Høyre, Elisabeth Aspaker og André Oktay Dahl, og fra Sosialistisk Venstreparti, Olav Gunnar Ballo, mener Norges deltakelse i Schengen og samarbeidet om Schengen informasjonssystem (SIS) er viktig i bekjempelsen av grenseoverskridende kriminalitet. Komiteen vil i denne sammenheng vise til EU-direktivet, innlemmet i EØS-avtalen, om registreringsdokumenter for kjøretøyer og har merket seg direktivets forutsetning om aktiv informasjonsutveksling mellom medlemslandene for å lette kontrollen og bekjempe bedrageri og handel med stjålne kjøretøyer. Komiteen har merket seg at slik utveksling av informasjon inngår i kontrollen om et motorkjøretøy lovlig kan registreres på nytt. Informasjon fra SIS vil kunne avdekke om kjøretøyet er meldt stjålet eller forsvunnet på annen måte.

Komiteen har merket seg at dagens kontroll ved utstedelse av registreringsbevis for motorkjøretøyer ikke ansees god nok. Komiteen vil understreke betydningen av effektiv og rask informasjonsutveksling for å sikre at det ikke foreligger straffbare forhold for kjøretøyer som skal omregistreres i det land kjøretøyet er registrert, eller før omregistrering i annet medlemsland.

Komiteen støtter Justisdepartementets anbefaling om at Schengen-landenes myndigheter med ansvar for kjøretøyregistrering, i Norge Statens vegvesens trafikkstasjoner, gis direkte søkemulighet i relevante opplysninger i SIS. Komiteen har merket seg at bare statlige tjenester har rett til direkte søkeadgang i SIS og at andre som eventuelt utfører slike oppgaver og som ønsker opplysninger fra SIS, må anmode om slike opplysninger fra SIS gjennom politi- eller tollmyndighetene som har tilgang til SIS. Komiteen har videre merket seg at dersom registreringsmyndigheter etter søk i SIS avdekker mulige straffbare forhold, skal disse behandles i tråd med nasjonalt fastsatt regelverk i det aktuelle land.

Komiteen viser til de kostnader som knytter seg til opprettelse av søketilgang til SIS, og har merket seg forutsetningen om at disse dekkes innenfor de respektive budsjettammer.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rå Stortinget til å gjøre slikt

v e d t a k :

Stortinget samtykker i godtakelse av vedtak om videreutvikling av Schengen-regelverket (forordning (EF) nr. 1160/2005 om direkte søkeadgang i Schengen informasjonssystem for nasjonale myndigheter med ansvar for registrering av kjøretøy).

Oslo, i justiskomiteen, den 1. juni 2006

Anne Marit Bjørnflaten
leder

Elisabeth Aspaker
ordfører

